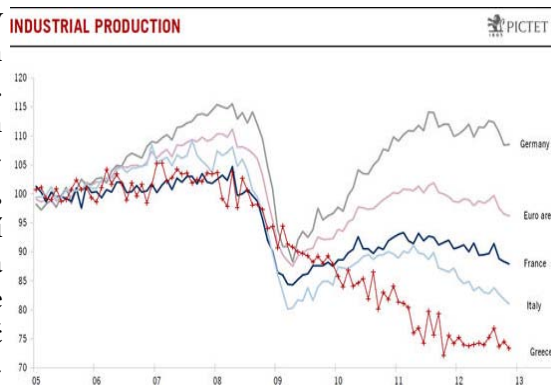

Do EÚ sa pomaly vracia recesia, ktorá nikdy poriadne neodišla. Európsky dvor audítorov už zase upozorňuje na neefektívnosti. Taliani si uliali miliardu. Centrálné banky si dáko neveria.

Zdanlivé upokojenie situácie v druhej polovici minulého roku nám umožnilo prežiť príjemné Vianoce. Starosti s dlhom PIIGS a európskym bankovým sektorom sa na čas podarilo zaplátať pomocou OMT, LTRO, EFSF a ESM. To však nič nemení na tom, že európska ekonomika sa plahočí ako chromá kobyľa. Najnovšie čísla ukazujú, že jej nemecký pohonič v roku 2012 rástol len o 0,7%. S rekordne nízkymi predajmi áut a celkovou priemyselnou produkciou pozvoľna smerujúcou dolu sa celoeurópska recesia stáva aj šesť rokov po začatí krízy zase raz pravdepodobnou.

Ako čeliť recesii? Odporúčam napríklad skúsiť kariéru europoslancu. Každý jeden zo 754 poslancov stojí európskych daňovníkov 2 170 000 EUR ročne. Nerátajú sa do toho samozrejme náklady na úplatky, napríklad rakúsky europoslanec Ernst Strasser mal taxu 100 000 Eur ročne.

Zhodnotenie „Pri žiadnom z projektov, ktoré sme preskúmali, nebolo vykonané posúdenie potrieb a dokonca ani analýza potenciálnej úspory energie vo vzťahu k investíciám,“ neznie príliš lichotivo.

Horšie ako neefektívni poslanci sú neefektívne investície, ktoré ich rozhodnutia produkujú. Európsky dvor audítorov, ktorý pravidelne znepríjemňuje eurokratom dni poukazovaním na ich neefektívnosť, vydal ďalšie dve správy. V prvej skúmali efektívnosť investícií do energetickej účinnosti budov. Zhodnotenie „Pri žiadnom z projektov, ktoré sme preskúmali, nebolo vykonané posúdenie potrieb a dokonca ani analýza potenciálnej úspory energie vo vzťahu k investíciám,“ neznie príliš lichotivo. Návratnosť niektorých investícií je až 150 rokov, dúfajme že tie domy toľko vydržia. V druhej sa prizreli výdajom Európskeho rozvojového fondu na diaľnice v Afrike. Za tie sme zaplatili v rokoch 1995-2011 viac ako sedem miliárd EUR. Audítori prišli so záverom, že investície boli „menej úspešné ako sa čakalo.“ Africké štáty majú iné priority ako drahú údržbu diaľnic a u tých prišlo za dekádu a pol k veľkému opotrebeniu.

Podobne Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) ponúka číslo na zamyslenie. Za posledných 10 rokov prišlo podľa ich zistení len v Taliansku ku 4 421 podozrivým prípadom nakladania s európskymi peniazmi v celkovej hodnote viac ako miliardu EUR. Nebolo by jednoduchšie zrátať tie, ktoré neboli podozrivé?

No úplne najhoršie nie sú nelegálne toky peňazí, ale tie legálne. To, že trvalý euroval bude oficiálnou pupočnou šnúrou od daňovníkov pre banky bolo konečne potvrdené. Koľko vás udržiavanie eurosystému v súčasnej podobe môže do budúca stáť si pozrite v našom aktualizovanom Účte za euro. Vyšetovanie španielskej centrálnej banky, ktorú obviňujú z prehliadania čachrov-machrov v španielskych bankách, vám určite nepridá na dobrom pocyte.

Grécke rozpočtové čísla za rok 2012 boli trocha lepšie než sa čakalo - aby aj nie po dvoch technických defaultoch.

Ich susedia Portugalci sa rozhodli prilepiť si fiškálnu situáciu aj predajom pasov. Záujemcov vyjde európsky pas milión EUR a záujem majú vraj najmä bohatí Turci. Aj susedia Turkov sú odkázaní na rôzne núdzové riešenia. Grécke rozpočtové čísla za rok 2012 boli trocha lepšie než sa čakalo - aby aj nie po dvoch technických de-

Grékom sa ich situácia samozrejme nepozdáva. Hoci násilné státisícové demonštrácie ustali, pokoj v krajine určite nie je.

faultoch. Tento rok sa očakáva nárast nezamestnanosti na 27,3%. Tí, ktorí ešte dále zamestnanie majú, sa môžu tešiť na ďalšie zvyšovanie daní. Zimou zasiachnutí Gréci medzitým plundrujú už tak riedke lesné porasty. V roku 2012 úrady zadržali 12000 ton nelegálne vyrúbaného dreva, čo viedlo ku 3 000 žalobám. No zúfalá situácia vedie aj ku prejavom solidarity, dokonca aj medzi starými nepriateľmi. Po tom, čo v hraničnom gréckom meste Orestiada boli nútení prestať vykurovať plavecký bazén, začal miestny plavecký tím cestovať do susedného tureckého mesta, ktoré im ponúklo tréningy zadarmo. Dúfajme, že Turecko nebude onedlho do EÚ posilať humanitárnu pomoc.

Grékom sa ich situácia samozrejme nepozdáva. Hoci násilné státisícové demonštrácie ustali, pokoj v krajine určite nie je. Cez víkend sa v krajine uskutočnilo 17 podpaľačských útokov na kancelárie politických strán a niekoľko ďalších na domy novinárov. Zavŕšil to pondelkový útok, pri ktorom neznámi páchatelia pokropili kalašnikovom ústredie Novej Demokracie, kde zasiahli aj kanceláriu premiéra Samarasa.

Britský premiér Cameron so zásadným prejavom o smerovaní Británie v Európskej Únii. Reč by mohla rozhodnúť o tom, či sa Británia vydá na cestu veľkých zmien vo vzťahoch s EÚ.

Moodys zrazil Cypru rating o tri stupne na Caa3 do junk pásma. Krajina sa tak beznádejne blíži bailoutu a Merkelová ho už popredu varuje: „Nečakajte žiadne špeciálne zaobchádzanie!“ Naopak dobrý chlapec Európy – Fínsko si nielen udržalo rating, ale zmenil sa mu výhľad z negatívneho na stabilný. Napriek tomu ide Fínsko ďalej znižovať výdavky a zvyšovať dane. V akom pomere, to sa uvidí v marci.

Zajtra bude stredobodom diania Amsterdam. Má tam vystúpiť britský premiér Cameron so zásadným prejavom o smerovaní Británie v Európskej Únii. Reč by mohla rozhodnúť o tom, či sa Británia vydá na cestu veľkých zmien vo vzťahoch s EÚ, zároveň to môže byť signálom pre ostatné krajiny, aby formulovali svoje požiadavky v ich vzťahu s Bruselom.

Svoje si rozhodli presadiť aj Nemci, konkrétnejšie Bundesbanka. Tá sa rozhodla zmeniť svoje heslo z „dôveruj, ale preveruj“ na „nedôveruj“ a do roku 2020 chce stiahnuť časť nemeckého zlata, uloženého v centrálnych bankách v USA a Paríži. Pomocou tohto barbarského reliktu chcú v domácej ekonomike „budovať dôveru“. Zdá sa, že centrálné banky pomaličky strácajú dôveru jedna v druhú. Ešte že my ju stále máme!

Na záver sa môžete zasmiať na problémoch, ktoré trápia Európsky súdny dvor. Natierate si na chlieb nátierkové maslo, či maslovú nátierku? Po anglicky je to butter spread či spread butter? Má v tom byť dále maslo? A ako to správne napísať po fínsky? Veru, elitne plateným sudcom a 22 prekladateľom sa z kečiek len tak parilo, keď riešili tento prekladateľský oriešok. Našťastie to vyriešili a európsky spotrebiteľ nezažije strašný šok, keď si miesto maslovej nátierky kúpi nátierkové maslo.

Veľa masla a žiadnu nátierku na krupicovej kaši praje

Martin Vlachynský